

मस्तप्रतिवृत्ते ते (Burn.: l'instrument de tes jeux) BHĀG. P. 3, 3, 47. Häufig am Ende eines adj. comp.: गृहेषु कूटधर्मेषु दुःखतल्लेषु in denen das Leid der Grundton ist BHĀG. P. 3, 30, 10. आत्मरक्षा^० der, bei dem der Selbstschutz allem Andern vorgeht, MBh. 12, 5092. सुव-तल्ल 3480. फलतल्लाः प्रभवो न तु गुणतल्लाः MALLIN. ZU KUMĀRAS. 3, 1. दैवत^० vom Schicksal abhängig BHĀG. P. 1, 9, 17. 7, 13, 29. भूतानि — इशतल्ला-णि 6, 12, 10. 9, 19, 27. निजभृत्यवर्ग^० 4, 31, 22. प्रधानतल्ला बुद्धिः, बुद्धि-तल्ला ऽहेकारः GAUDAP. ZU SĀMĀHJAK. 10. वस्तु^०, पुरुषतल्लव WIND. Sa-ncara 108. घात्म^० der nur von sich abhängt, selbständig MBh. 13, 4399. BHĀG. P. 1, 16, 35. 2, 8, 23. 3, 5, 5. 4, 6, 7. 24, 61; vgl. स्व^० und पर^०. = प्रधान AK. 3, 4, 25, 187. H. an. MED. = मुख्य VAIĀG. beim Sch. zu Çiç. 2, 83. = परश्चन्द्रः (परश्चन्द्रः ÇKDr. nach derselben Aut.; WILS. nach der- selben Aut.: m. f. n. abhängig) H. an. — f) Norm, Richtschnur: द्वौ दैवे प्रा-क्लयः पित्र्य उर्गकैकमेव वा । मातामहानामप्येवं तल्लं वा वैश्वदेविकम् ॥ (St.: oder die Zahl, welche bei dem Crādāha für alle Götter gebräuch- lich ist) JĀĀ. 1, 228. = इतिकर्तव्यता TRIK. 3, 3, 353. H. an. MED. — g) Grundlehre, Theorie; Disciplin; ein wissenschaftliches Werk; ein sol- cher Abschnitt in einem Werke; = सिद्धांत AK. H. an. MED. = शास्त्र H. an. VAIĀG. = शास्त्रभेद MED. = श्रुतिशाखातर H. an. MED. आत्मतल्लेषु यन्नेक्तं न कुर्यात्पारतल्लिकम् GRHJASĀHJ. 2, 99. नैष्कर्म्यस्य च सांख्यस्य तल्लं वा भगवत्स्मृतम् BHĀG. P. 3, 7, 30. न्यायतल्लाण्यनेकानि तैस्तेरुक्तानि वादिभिः MBh. 12, 7663. धर्मतल्लं त्वा यद्वीमि 1, 4269. ससर्ज धर्मतल्लाणि पूर्वोत्पन्नः प्रजापतिः 3, 12620. 5, 829. 12, 6949. ब्राह्मणा ब्रह्मतल्लस्याः 6945. ऋषिभिः — ब्रह्मतल्लं निषेविभिः HARIV. 12019. यतयो योगतल्लेषु यान्स्तुवति द्विजातयः 12439. अथ वा न प्रकाशेत (ब्रह्म) योगतल्लैरुपक्रमेत् । येन तल्लयत-स्तल्लं वृत्तिः स्यात्तदाचरेत् ॥ MBh. 12, 7814. योगतल्लं चकार ह् BHĀG. P. 9, 21, 26. तल्लं साह्यतमाचष्ट 1, 3, 8. कामतल्लप्रधान R. 4, 17, 15. गनसिन्न^० Git. 2, 15. मदनतल्लैर्मामभ्युपेत्य DAÇAK. in BENF. Chr. 190, 20. तेन च शिष्योपशि-ष्यद्वारेणास्मिन् लोके बहुलीकृतं तल्लम् PRAB. 28, 4. SĀMĀHJAK. 70. वेदे च तल्ले च त एव कोविदाः BHĀG. P. 4, 24, 62. अष्टास्वायुर्वेदतल्लेषु SUÇR. 1, 3, 13. 15. 12, 6. उत्तर^० 6, 2. 10, 15. 2, 302, 1. fgg. कामार^० 1, 11, 10. विष^० 12, 5. — 29, 19. 89, 3. अधगत^० studirt (act.) 29, 19. 2, 38, 19. ुपुक्ति 356, 4. fgg. नैकतल्लविमुद्भेन दृष्ट्वा दिव्येन चतुषा MBh. 18, 183. तल्लैः पञ्चभिरेतच्चकार सुमनोहरं शास्त्रम् PAÑĀT. Pr. 3. AK. Einl. 2. अधुना स्वल्पतल्लवात्का-तल्लाख्यं भविष्यति (शास्त्रम्) KATHĀS. 7, 13. षष्टि^० die Lehre von den sechzig (Begriffen oder Sätzen) SĀMĀHJAK. 72. TATTVAS. 43. ुकार MĀLAV. 9, 16. DAÇAK. 186, 11. Insbes. heisst so a) der erste Theil eines Ġjotiḥ-çāstra (der sonst auch गणित genannt wird) VARĀH. BRH. S. 1, 9. REI-NAUD, Mém. sur l'Inde 335. LIA. II, 1137, N. 1, wo wohl तल्लं भट्टीयम् st. तल्लम्^० zu lesen ist. So führt Parāçara's Lehrbuch der Astronomie (Astrologie) stets den Namen Tantra, z. B. VARĀH. BRH. S. 2, 3. 7, 8. — ß) eine Klasse von Schriften, welche von der Schöpfung und Zerstörung der Welt, von der Verehrung der Götter, von der Erreichung aller Dinge, insbes. übermenschlicher Kräfte, und von der Versenkung des Geistes handeln. Magie und Mystik spielen in diesen Schriften, welche meist in der Form eines Dialogs zwischen Çiva und seiner Gemahlin, den Hauptgottheiten der Tāntrika, abgefasst sind, eine Hauptrolle. Daher bezeichnet das Wort auch schlechthin eine Beschwörungsformel:

भूततल्लेन्द्रजालज्ञाः VARĀH. BRH. S. 16, 19. अमल्लतल्लं वशीकराम् PAÑĀT. I, 80. मन्त्रिभिस्तल्लितानेकमल्लतल्लादिरक्षितम् (जातवासगृहम्) KATHĀS. 23, 63. मुद्रातल्लमल्लध्यानादिभिश्चापक्रम्य DAÇAK. in BENF. Chr. 187, 12. तल्ल = शपथ DHAR. im ÇKDr. Ueber die Tantra-Literatur s. MACK. Coll. I, 136. fgg. Verz. d. Oxf. H. No. 143. fgg. ÇAÑK. führt 64 Tantra mit Namen auf; vgl. Verz. d. Oxf. H. 108, b. Die Tantra der Buddhisten sind auch magischer Natur; vgl. BURN. Intr. 322. fgg. vier Klassen derselben ebend. 638. — h) ein Mittel, mit dem man einen doppelten Zweck erreicht; eine Klappe, mit der man zwei Fliegen schlägt, = उपायो द्विसाधकः TRIK. = हेतुभूम्यर्थप्रयोक्तः MED. = कर्णव्यर्थसाधकम् (wohl व्यर्थ^० zu lesen, व्य-र्थसा^० ÇKDr.) H. an.; ÇKDr. und WILS. machen hieraus zwei Bedd., in- dem sie हेतु und कर्ण vom nachfolgenden Worte trennen. Vgl. तल्ल-ता. — i) = अत VAIĀG. — k) = परिच्छद् AK. H. 716. H. an. MED. Nach dem Schol. zu H. Gefolge eines Königs, nach den Erklärern zu AK. Kleidung (die Insignien eines Königs?). — l) Heer (vgl. तल्लिन् H. 746. In dieser Bed. fassen die Erklärer auch das zur Bestimmung von उत्थान gebrauchte तल्ल AK. 3, 4, 25, 120 auf. — m) = कुल NĀNĀRTHADHYANIM. im ÇKDr. heap, multitude WILS.; vgl. c. — n) Arznei H. 472. H. an. VAIĀG. = औषधोत्तम eine besonders wirksame Arznei, ein Specificum MED. — o) Reichthum. — p) Haus NĀNĀRTHADHYANIM. im ÇKDr. — q) happiness, felicity WILS. angeblich nach AK. — 2) f. ई. Uṇ. 3, 156. nom. तल्लोस् Uṇ., Sch. Vop. 3, 80. P. 5, 4, 159, Sch. तल्लो H. an. MED. सततल्लो adj. MBh. 3, 10664. अतल्लो adj. R. 2, 39, 29. a) Strick H. 928. न लङ्घयेदततल्लोम् M. 4, 38. यस्य वाचा प्रजाः सर्वा गावस्तल्ल्येव यत्किताः BHĀG. P. 3, 13, 8. — b) Bogensehne: सर्वास्ताननुवर्तेत शरास्तल्लोर्वायताः MBh. 12, 4375. — c) Saite und meton. Saitenspiel H. 288. H. an. MED. LĀTJ. 4, 1, 2. वीणा^० KAUC. 32. HARIV. 8688. MRĀĀH. 44, 13. MEGH. 84. KATHĀS. 9, 81. तल्लोगी-तैश्च मधुरैः R. GORR. 1, 3, 45. 4, 33, 26. 5, 10, 11. कीर्ति शार्ङ्गध्वनः । गा-यन् — तल्ल्या BHĀG. P. 1, 6, 39. तल्लील्यसमन्वित R. 1, 2, 21. 4, 6. MĀRK. P. 23, 59. तल्लील्यवत् R. 1, 4, 29. Am Ende eines adj. comp.: वीणां श-ततल्लोम् ÇĀÑK. ÇR. 17, 3, 1. 9. सततल्लो प्रथिता चैव वीणा MBh. 3, 10664. 4, 1164. सुतल्लो गीतम् R. 1, 3. शततल्लोका PAÑĀV. Br. 3, 6. बहुतल्लोका वीणा P. 5, 4, 159, Sch. Vgl. अतल्लो. Die Form तल्लि erscheint in der folg. Stelle, ohne dass das Versmaass eine Kürze forderte: धनुर्ध्यातल्लिवरुल (पु-ङ्गान्धर्व) R. 6, 28, 26. — d) Sehne, Ader P. 5, 4, 159. = देहशिरा MED. = नाडी (vgl. i) und सिरा वपुषः H. an. Nimmt nach P. a. a. O. am Ende eines adj. comp. in dieser Bed. kein क an: वरुतल्लोर्ध्यावा Sch. — e) कुतल्लो Schwanz: स दर्श अमासस्य कुतल्लो वितताम् । चाण्डालस्य गृहे MBh. 12, 5355. 5363. — f) bildlich von den Saiten des Herzens: (नार्दः) काण्डूयमानः सततं लोकानटति चञ्चलः । घट्टयानो नरेन्द्राणां तल्लो-र्वैराणि चैव ह् ॥ HARIV. 3210. — g) N. eines Strauchs, Cocculus cordi-folius DC. (vgl. तल्लिका u. तल्लका), H. an. MED. — h) ein junges Mäd-chen von besonderer Beschaffenheit (युवतीभिदः; viell. eine Verwechslung mit तल्लो). — i) N. pr. eines Flusses (viell. eine Verwechslung von नदी und नाडी; vgl. u. d) ÇĀBDAR. im ÇKDr.

तल्लक 1) (von तल्ल) a) adj. parox. gerade vom Weberstuhl kommend, ganz neu (von Zeugen, Kleidern) P. 5, 2, 70. AK. 2, 6, 2, 13. H. 671. — b) am Ende eines adj. comp. = तल्ल, z. B. in पञ्चतल्लक (तल्ल 1, g); अ-